# HENRICI MEIBOMII
*IN*
# HISTORIAM ANGLICANAM
## PROGRAMMA
Publicis Lectionibus præmiſſum.

*HELMESTADII,*
Typis Georg-Wolfgangi Hamnii Acad. Typogr.
Anno M DC LXXXIX.

# HISTORIARUM STUDIOSIS
## S. P. D.
## HENRICUS MEIBOMIUS,

BRITANNIA, quæ terrarum olim & libertatis extrema, tardiusque à Romanis domita, hodie vero totius Europæ, nunquam magis exercitatæ, & in ambiguo poſitæ, mentem oculosque in ſe convertit, ſtatu ejus præter opinionem, ſubito, & non ſine Numine, mutato, me quoque adigit, ut, ſepoſita Saxoniæ noſtræ hiſtoria, de Britannicis rebus agere, proximis menſibus, decreverim. Non tamen antiquiſſima ejus, vel mixta dubiis narrationibus, vel plane fabuloſa, recenſebo; nec, quæ per Romanos ea in Inſula acta, ex quo Agricola, egreſſus veterum Legatorum & exercituum terminos, in provinciam eam redegit, per aliquot dein ſecula Romanis parentem, eorumque legionibus obſeſſam: nec ea, quæ paullo poſt ſecutis temporibus ſub Saxonicis Daniciſque Principibus contigerunt, certioribus licet prodita auctoribus, pluribus exponam: noviſſimis magis inhæſurus, quæ hodiernis, & quæ ante oculos noſtros ſunt, rebus lucem adferant aliquam, fonteſque patefaciant malorum, quæ ſuperiori & noſtro ſeculo Inſulas illas, quodam quaſi fato, exercuerunt, occaſioneſque explicent, quibus leges duræ, de quarum abolitione nunc diſpu-

diſputatur, ortum debent. Talia autem imprimis ea ſunt, quæ poſt Henrici VII. tempora contigerunt, maximis in Imperio, nec minus in Religione, turbis memorabilia: ſine quorum notitia aliquis de iis, quæ noviſſimè geſta ſunt, & impoſterum gerentur, rectè judicare, non magis poterit, quam de coloribus cæcus.

Accuratè igitur mihi exponendum fuerit, quomodo duæ hæ nobiles Inſulæ, cum minutulis aliquot, ſub unius Regis devenerint imperium: nec reticendum, quomodo, ſub Henrico II Hibernia accedente, Pontifex Romanus Hadrianus ſe ingeſſerit, in Epiſtola ad Regem, ubi de Hibernia agit, ita in genere auſus ſcribere: *Sanè in Hiberniam & omnes Inſulas, quibus Sol Juſtitiæ Chriſtus illuxit, & quæ documenta fidei Chriſtianæ cœperunt, ad jus B. Petri & Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ, (quod & tua nobilitas recognoſcit) non eſt dubium pertinere*: Quomodo, regnante in Anglia Eduardo I, & Scotiam jure directi dominii ſibi vindicante, Bonifacius Pontifex Romanus Jura ſua in Scotiæ Regnum ad Temporalia quoque extendere voluerit, litterasque eo nomine ad Regem miſerit, quibus id Regnum ad Eccleſiam Romanam pertinere aſſeruit, Regemque, ut, ſi quod jus ad illud ſe habere exiſtimaret, Romæ intra ſex menſes exponeret, monuit, cui Rex Eduardus non tantum, ſed & tota Communitas Angliæ, ſedente Parlamento Lincolnienſi, maſculè ſcriptis litteris ſeſe oppoſuerunt, quodque Rex ſuper juribus Regni Scotiæ, aut aliis ſuis temporalibus, nullatenus reſpondeat judicialiter Pontifici Romano, nec judicium ſubeat quoquo modo, oſtenderunt: quas litteras

ras mutuas ſervavit *Matthæus Weſmonaſterienſis* in Floribus Hiſtoriarum ad Ann. 1302, éſtque Epiſtola illa, quam Comites & Barones Angliæ centum & quatuor, totidem ſigillis appenſis, ſubſcripſerunt, ante undecim annos ex Bibliotheca Collegii Corporis Chriſti Oxonienſis integra, ex autographo, publicata: Quomodo ipſum Angliæ Regnum & Hiberniam, Johanne Rege, Innocentius III. Papa, poſt ſexennii & trium menſium interdictum, feudali nexu ſibi obſtringere conatus fuerit: Quomodo ſecutis temporibus Curia Romana Regibus Angliæ, ordini ſacro & profano proceribus, populoque, vexationibus & collectis, alibi locorum non auditis, gravis fuerit, infinitis extantibus ea de re querelis, nullo uſque ad Henricum VIII remedio: quomodo à Denario S. Petri (*Peterpence* vel *Romeſchot* dicto) quem pius Rex Ina, Scholæ in urbe Roma, tanquam Eleemoſynam, deſtinaverat, ut Angli ibi in doctrina Chriſtiana rectè informarentur, & interea ſuſtentarentur, argumentum ducere voluerint, ut Sedi Romanæ jam ab antiquis temporibus tributarium eſſe Angliæ Regnum oſtenderent, qua de cauſa & illum Romam mitti vetuit cordatiſſimus Rex Henricus VIII. Quantum enim, adhuc ultimis temporibus, illa Pontificis in Angliæ regnum poteſtas vulgi perſvaſione momentum habuerit, vel inde æſtimare licet, quod, animorum Angliæ prudentiſſimus Princeps, Henricus VII, Regnum ſibi ſtabiliturus, Legem à Parlamento de Jure ſuo in regnum conditam & ſancitam, Bulla Papali proximo anno muniri procuraverit.

Exponendum vero deinde mihi fuerit quoque, quæ

quæ ſit illa, quæ hodie regnat, STUARTEA Familia, & quando ad illam Scotiæ, dein trium Regnorum, imperium devenerit: quæ Parlamenti origo, & minor majorve, lapſu temporum, autoritas: nec prætermittenda Bella illa, quæ Anglos inter & Gallos crudeliſſima & diuturna geſta ſunt, his adeo primò favente fortuna, ut & magnam Galliæ partem ſibi ſubjecerint & aliquamdiu poſſederint; explicandæque cauſæ, cur hodieque Angliæ Reges, omni licet poſſeſſione terrarum in Gallia amiſſa, titulum tamen Regis Franciæ retineant, &, inter Inſignia ſua, Lilia quoque Francica comparere faciant. Sanè, aut valde fallor, aut his clarè expoſitis, multum luminis accedet iis, quæ in potentiſſimo illo regno & noviſſimè acta ſunt, & proximè agentur.

Equidem, quomodo ſuperiore ſeculo, Henricus VIII, æternùm memorabili facto, cum antea Defenſoris Fidei nomine à Papa honoratus fuiſſet, deinde Supremi Capitis Eccleſiæ Anglicanæ ſub Chriſto titulum à Synodo & Angliæ Academiis acceperit, accedente mox Parlamenti auctoritate: quomodo deinde, intolerabili Pontificis Romani jugo excuſſo, libertatem, quam tamdiu anhelaverat, regno dederit: quæ motuum & mutationum, ſub Eduardo VI, Maria, & Eliſabetha, procellæ calamitates maximas regno intulerint: quàm graves contra ſapientiſſimæ Reginæ Eliſabethæ, & piiſſimi Regis Jacobi ſacra capita inſtitutæ conjurationes: quantos ſub ultimis Regibus motus de Eccleſiaſtici Regiminis forma diſſenſus pepererit: hæc, inquam, notiora equidem ſunt, utpote Compendiis quoque Hiſtoricis memorata. Cum tamen in illis non ferè niſi

)( 3 nudi

nudi eventus ſignentur, debitæ vero circumſtantiæ, ex quibus de conſiliis & cauſis facere judicium licet, omittantur, majoribus vero voluminibus, aut ſingularibus libellis (quorum copiam habere, aut legere non cuivis integrum eſt) tantum exponantur, ex iis omnibus diligenter collecta Vobis ediſſeram, nullis temere circumſtantiis omiſſis, quæ rem, de quâ agitur, vel explicent vel illuſtrent. Id tantum doleo, ipſos Hiſtoricos ita in diverſa inter ſe abire, partiumque ſtudio abreptos, ſuarum rerum faciem diverſis quemlibet coloribus pingere, ut, quid veri ſubſit, difficulter conjicere liceat: dabo tamen operam, ut non niſi ea, in quibus pleroſque, qui rerum peritia inſtructi, proculque ambitione, procul odio, ſcribunt, conſentire deprehendero, quæque vel laudanda de adverſariis non negant, vel, improbanda licet, de ſuis fatentur, tanquam veriſſima & indubitata proponam, de dubiis vero & incertis, nec aſſenſu meo dato, nec veſtro exſpectato, Non Liquere, candide profitear.

Has igitur Lectiones meas, non jucundas tantum, ſed & utiles fore arbitror, curioſis quibusvis, hoc præſertim tempore, dum res in Anglia, non ut antea, per quædam intervalla, & quaſi ſpiramenta, ſed uno ictu, concuſſæ ſunt: dum, ne ſervitutem ſuam alere ipſi & paſcere amplius viderentur, libertas ſignum ſuſtulit, ſub WILHELMO & MARIA, ſangvine proximis, toro dudum, nunc quoque regno, conjunctis. Equidem, quin multa adhuc conaturi ſint, quorum conſiliis & conatibus Regna illa ad exitium penè diducta, non dubito: dum tamen, quid hactenus civilium & ſacrarum turbarum Anglia viderit, vel in ſpem, vel ſolatia

ſolatia eorum, quæ evenient, ſcrutabimur, ſimul DEUM Opt. Max. rogabimus, ut citra cruoris effuſionem, ceu hactenus factum eſt, placidè omnia componi, & STUARTEUM genus in illis Regnis florere, &, cujus cauſam Numini placere, non paucis indiciis, cognoſcimus, WILHELMUM, ita Regnis ſuis præeſſe velit, ut rebus in Europa turbatis & diffluentibus portus, dubiis præſidium, calamitoſis ſolatium, publicis vero Germaniæ hoſtibus terror ſit, & exitium! Valete PP. in Acad. Julia XII. Menſ. Martii.